

Имтиҳондан олдинги дуолар

17:59 / 31.07.2017 82773

Савол:

Ассалому алайкум! Ҳурматли устозлар, мен З хафтадан кейин имтиҳон топшираман. Бу ҳаётимдаги энг муҳим жараёнлардан бири. Шу сабабли динимизда имтиҳондан олдин қилинадиган дуо ёки ибодатлар борми? Жавоб учун олдиндан раҳмат.

"Зикр аҳлидан сўранг" ҳайъати:

Ва алайкум ассалом!

Бу борада суннатда муайян белгилаб берилган дуолар келмаган. Сиз ҳадисларда хабари келган дуолар ижобат бўладиган вақтларда пешонани саждага қўйиб чин дилдан сўранг.

لأقَ مُلَسَّوْهِيَلَعْهُلَلا يَلَصِّيَبَنَلِانَعْهُنَاعْهُلَلا يَضَرَهُرِيَرُهِ يَبَأْهُنَعْ
يَقْبَيَنِيَحْأَيْنَدَلَاءَمَسَلَا يَلَاهَلِيَلَلُكَ يَلَاعَتَوَكَرَابَتَانَبَرُلَزَنَيِ
يَنُلَأَسَيِّنَمُهَلَبِيَحَتَسَأَفَيَنُوَعَدَيِّنَمُهَلُوقَيِّهَرَخَأَلَلِيَلَلُثُلُثَ
هَعَبَرَأَلَاهَاوَرُهَلَرَفَعَأَفَيَنُرَفَعَتَسَيِّنَمُهَيَطَعَأَفَ

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Роббимиз табарока ва таоло ҳар кечанинг охирги учдан бири қолганида дунё осмонига нозил бўлади ва:

«Ким Менга дуо қиладики, Мен уни қабул қилсам, ким Мендан сүрайдики, Мен унга берсам, ким Менга истиғфор айтадики, Мен уни мағфират қилсам», дейди», дедилар».

Тұртковлари ривоят қылғанлар.

Шарҳ: Бу ҳадиси шарифдан таҳажжуд намозини кечанинг охирги учдан бирида ўқиш афзаллиги билинади. Чунки ўша пайтда Аллоҳ таоло дунё осмонига тажалли қилган ва дуо, сўров ва истиғфорларни тўсиқсиз қабул қилаётган бўлади. Албатта, бундай фазилатли вақтни таҳажжуд намози билан ўтказаётган банда ғоят улуғ мақомларга эришиши турган гап. У вақтда банданинг қилган дуоси Аллоҳ таоло томонидан дарҳол қабул бўлади, сўраган нарсаси берилади, гуноҳлари кечирилади.

Шунинг учун бу амалга, яъни таҳажҷуд намозини кечанинг охирги учдан бирида ўташга яна ҳам мустаҳкам бўлмоғимиз лозим.

لَاقَ مَلَسَ وَهِيَ لَعْهُ لَلَّا كَلَصَ يَبَنَلَلَانَعُهُ نَعُهُ نَعُهُ نَعُهُ
لَيَلَلَلَأَتُلُثَ يَصْمَدَ يَنِيَحَهَلَيَلَلَكَ أَيْنَدَلَأَعَامَسَلَا كَلَإِهَلَلَأَلَرْنَيَ
بَيَجَتَسَأَفَ يَنِوَعَدَيَ يَدَلَأَادَنَمَ كَلَمَلَا أَنَأَكَلَمَلَا أَنَأَ
هَلَرَفْغَأَفَ يَنُرْفَعَتَسَيَ يَدَلَأَادَنَمَ هَيَطَعَأَفَ يَنُلَأَسَيَ يَدَلَأَادَنَمَ هَلَ
نَإِمَلَسُمَلَوَ يَذَمَرَتَلَأَوْمَلَسُمُهَاوَرَ بُرْجَفَلَأَءِيَضُيَ يَتَحَكَلَذَكَلَازَيَ الَّفَ
رَمَأَنَمَ أَرْيَخَهَلَلَأَلَأَسَيُمَلَسُمُلَجَرَأَهَقَفَأَوَيَ الَّعَآسَلَلَيَلَلَالَّيَلَلَ
هَلَيَلَلَكَلَدَوَهَأَيَمَاطَعَأَلَلَأَهَرَخَآلَأَوَأَيْنَدَلَأَ

Абы Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Аллоҳ ҳар кечаси туннинг аввалги учдан бири ўтганида дунё осмонига нозил бўлур ва:

«Мен подшоҳман! Мен подшоҳман! Менга дуо қиладиган борми, уни қабул қилай! Мендан сўрайдиган борми, унга берай! Менга истиғфор айтадиган борми, уни мағфират қилай!» дейди. Токи фажр ёришгунича шундай давом этади», дедилар».

Муслим ва Термизий ривоят қилғанлар.

Муслимнинг лафзида:

«Тунда бир соат бордир. Мусулмон одам Аллоҳдан дунё ва охират ишидан яхшилик сўраган ҳолида мувофиқ келиб қолса, албатта, мазкур нарсани унга беради. Ҳар кеча шундай», дейилган.

Шарҳ: Бу ҳадиси шариф ҳам олдинги ҳадисга жуда ўхшаб кетади. Шунингдеки

учун Аллоҳнинг тавфиқи ила баъзи фарқли жойларини бир оз шарҳ қилишга уринамиз.

Бу ҳадисда Аллоҳ дунё осмонига кечанинг аввалги учдан бири ўтганида нозил бўлади, дейилмоқда. Бу аввалги ҳадисга хилоф эмас, балки нузул бўлишининг аввали кечанинг аввалги учдан бири ўтганига тўғри келади, деганидир.

Кечасидаги дуо қабул бўладиган соат эса тайинли маълум соат эмасдир. Бу соат туннинг иккинчи ярмига тўғри келиши маълум, бошқаси номаълум. Шунинг учун бу соатни топиш учун ижтиҳод қилиш керак бўлади. Бу эса албатта, доимий равишда таҳажҷуд намози ўқиш билан бўлади.

САЖДАДАГИ ДУО МУСТАЖОБ

لَا قَمَّلَ سَوْهٌ يَلْعُبْ لِلَّا يَصَرَّهُ رِيْرُه يَبْأَنْعَ
ءَاعْدَلَ اُورْثَكَافْ دُجَاسَ وَهَبَرْ نُمْذَبْ عَلَانُوكَيْ آمْبَرْقَأْ

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Банданинг Роббисига энг яқин пайти у сажда қилганидадир. Бас, дуони қўпайтиинглар», дедилар».

Шарҳ: Намоз банданинг ўз Роббиси билан яккама-якка муножотидир.

Намоз мўминнинг меъроҳидир, у банданинг Аллоҳнинг ҳузурида ўзини энг хор ва энг паст тутган ҳолидир.

Сажда эса намознинг бандалик энг равshan намоён бўлиб, хорлик ва зорлик зоҳир бўладиган жойидир. Банданинг зорлиги қанчалар ошса, Аллоҳга шунчалар яқинлашади. Шунинг учун ҳам банда саждада Роббисига энг яқин ҳолда бўлади. Роббисига яқин турганда сўрагани қабул бўлиши шундан. Шунинг учун ҳам саждада кўпроқ дуо қилиш керак.

Имом Муслим ва Аҳмадлар ривоят қилган ҳадисда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Огоҳ бўлингким, мен рукуъда ва саждада турган ҳолимда Қуръон қироат қилишдан наҳий қилиндим. Аммо рукуъда Аллоҳни улуғланглар, саждада эса дуо қилишга ижтиҳод қилинглар. Ижобат бўлиши аниқдир», деганлар.

لَا وَدُوْجُسِ فُلُوقَيْ نَاكَمَّلَ سَوْهٌ يَلْعُبْ لِلَّا
آمْهَأَوْرُهُرْسَوْهَتَيْنَالَّعَوْهَرَخَأَوْهَلَّوْأَوْهَقَدْهَلْكَ يَبْنَدَيْلَرْفَعَ
دُوَادَ وُبَأَوْمَلْسُمَ

Яна ўша кишидан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам саждаларида :

«رسوٰتَيْنَ الْأَعْوَرَحَ آٰوُ لَلْوَأُو لَلْجَوْهُقَدْ لِكَ يَبْنَدَ يَلْ رَفْعَا مُّلْلَا»

дер эдилар».

Муслим ва Абу Довуд ривоят қилғанлар.

Шарҳ: Дуонинг маъноси:

«Аллоҳим, гуноҳимнинг кичигини ҳам, каттасини ҳам, аввалини ҳам, охирини ҳам, ошкорасини ҳам, махфийисини ҳам мағфират қилгин».

يَلْعُهُ لَلْصَلْلَلْ وُسَرْ تْدَقَفْ ظَلَاقَ أَهْنَعْ لَلْلَلْ يَصَرَّ شَئَاعْ نَعْ
يَمَدَقْ نَطَابَ ئَلْعَيْدَيْ تَعَقَّوْفُهُ سَمَتْلَافَ ئَشَارَفَلَانَمَهَلْيَلَسَوْ
نَمَكَاصِرَبُهُ دُوْعَأُمُّهُلَلَا ئُلْوُقَيْ وُهَوْ نَاتَبُهُصَنَمَهُهَوْ دَحْسَمَلَا يَفَوْهَوْ
كَيَلَعَءَانَثَيَصْحَأَلَ ئَكْنَمَكَبُهُ دُوْعَأَوْ، كَتَبُهُقُعَنَمَكَتَافَأَعَمَبَوْ، كَطَحَسَ
يَرَأْخَبَلَا أَلِإِسْمَمَخَلَا ئَأَورَكَسْفَنَيَلَعَتْيَنَثَأَمَكَتْنَأَ

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Бир кеча Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламни кўрпада йўқотиб қўйдим. Изласам, қўлим оёқларининг остига тегди. У зот саждагоҳда эканлар, икки оёқлари тик турган экан. Ўзлари бўлса

كَنَمَكَبُهُ دُوْعَأَوْ، كَتَبُهُقُعَنَمَكَتَافَأَعَمَبَوْ، كَطَحَسَنَمَكَاصِرَبُهُ دُوْعَأُمُّهُلَلَا
كَسْفَنَيَلَعَتْيَنَثَأَمَكَتْنَأَكَيَلَعَءَانَثَيَصْحَأَلَ

дер эдилар».

Бешовларидан фақат Бухорий ривоят қилмаган.

Шарҳ: Дуонинг маъноси:

«Аллоҳим! Розилигинг ила ғазабингдан, офиятинг ила уқубатингдан паноҳ тилайман. Сен(инг Раҳматинг) ила Сен(инг уқубатинг)дан паноҳ тилайман. Сенга Сен Ўзингга сано айтганингдек сано айта олмайман.

Бу умматларга таълимдир.

Аввал айтганимиздек, саждада «Субҳана роббиял аъла» айтилади. Инсон нафл ва тунги таҳажжуд намозларининг саждасида хоҳлаганича дуо қилиши мумкин. Ушбу ҳадисларда келган дуоларни ёдлаб олса, яна ҳам яхши. (Ҳадис ва Ҳаёт китобидан).

Албатта тунги намозларни ўқишида қазоси бор одам ҳар куни 1 кунлик қазоларини ўқиши зарур. Бунинг учун тахминан 1 соат кифоя қиласи. Мабодо қазоларини ўқиб тугатса нафл ўқийди. Валлоҳу аълам!